

อรูปฌานซึ่งเรียกว่ามหาคตกุศลเป็นต้น

๒. อาสันนกรรม ได้แก่กรรมที่กระทำ หรือระลอกถึงเมื่อใกล้จะตาย ให้
ผลเป็นสองรองจากกรรม ทงนเพราะธรรมชาติของจิตย่อมแสวงหาอารมณ์ได้เพียง จิต
ของผู้ใกล้จะตายก็เช่นกัน กรรมคืออารมณ์ที่เกิดขึ้นโดยติดกับความตาย ย่อมทำให้
ระลอกถึงขั้นสุดท้ายได้ง่าย จึงให้ผลก่อนกรรมอื่น ท่านอุปมาเหมือนนผู้งโคซึ่งอยู่ใน
คอก โคแกชงมกาดงน้อยย่นอยุรมประตู เมื่อเปิดประตูคอก โคแกก็สามารถออกมา
มาได้ก่อนโคหนุ่มที่อยู่ข้างใน

๓. อาจิณกรรม ได้แก่กรรมที่ทำความชั่ว ๆ เป็นปกติ ให้ผลรองลำดับจาก
อาสันนกรรม ถ้าอาสันนกรรมไม่ให้ผล อาจิณกรรมก็ให้ผลในต่อไป

แม้กระทำบาปอกุศลกรรมใดเพียงครั้งเดียวแต่ระลอกถึงก่อนอยู่เดิมก็เกิดความพอ
ใจหรือไม่พอใจก็ตาม ก็เป็นอกุศลอาจิณกรรม ในทางกุศลก็เช่นกัน แม้กระทำครั้ง
เดียวแต่ระลอกถึงก่อน ก็เป็นกุศลอาจิณกรรม

๔. กตตทากรรม คือกรรมเล็ก ๆ น้อย เช่น ที่ทำด้วยความไม่ความจริงใจ
หมายรวมถึงกรรมที่ไม่ครบองค์ของเจตนา เช่น ไม่มีบุพเจตนา คือ ความตั้งใจ
ไว้ก่อนว่าจะทำ หรือไม่มีมัญญเจตนา คือ ความจริงใจในขณะกำลังกระทำอยู่เป็นต้น
กรรมนี้ให้ผลรองจากอาจิณกรรม